

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

4. Quid dicendum de Patriarchatu, Archiepiscopatu: item de Cardinalatu, & Papatu? Et explanatur, quod Ordo Episcoporum est quadripartitus, sive quatuor gradus habet, hi sunt Patriarchæ, ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

cap. 3. quam post docuit sacram ordinationem esse Sacramentum, id probat ex cap. 1. epist. 2. ad Timotheum, ubi de ordinatione Timothei in Episcopum Diuus Paulus agit: ex quo rectè colligitur Concilium velle ordinationem Episcopi esse verum ordinis Sacramentum.

5. Confirmatur hæc opinio auctoritate SS. Patrum, & primò S. Dionysius cap. 5. *Ecclesiastica Hierarchia*. describit tres Ordines sacros propriis eorum actibus, Pontificum, Sacerdotum, Diaconorum. S. Leo. epist. 84. cap. 4. dicit Subdiaconatum esse Ordinem quartum, Diaconatum tertium, Presbyteratum secundum, Episcopatum primum. Et epist. 81. cap. 1. Ordinationem Pauli, & Barnabæ, qua scilicet fuerunt consecrati Episcopi, Act. 13. benedictionis Sacramentum vocat S. Greg. lib. 4. in 1. Reg. cap. 5. Vnctionem eius, qui in culmine ponitur Sacramentum esse asserit: Gelasius cap. *Diaconos dist.* 93. Episcopatum, & Sacerdotium primos Ordines vocat. Concilium I V. Cathaginense, cap. 2. describit ordinationem Episcopi, sicut in sequentibus Presbyteri, Diaconi, & aliorum.

6. Nota, quod per hæc scripta inueni Ioannem Antonium Delphinum Theologum Franciscanum in illo erudito tractatu de *Ecclesia libro 2.* per plures paginas docere Episcopatum stricto modo non esse Ordinem, sed alij, vt supra visum est contrariam tenent sententiam quam etiam tuetur Franciscus Syluius in *Additionibus ad 2. part. quæst. 40. art. 3.*

RESOL. III.

Dissoluntur argumenta adducta pro prima sententia.
Ex p. 12. tr. 1. Ref. 3.

§. 1. **D**ico igitur, quod Episcopatus, prout à simplici Sacerdotio distinctus, & ipsi superadditus, est gradus quidam, & potestas in Ecclesia Dei, ritu Ecclesiastico, & modo stabili collocata in ordine ad sacrificium Missæ, nempe ad efficiendos Sacerdotes potentes in Altari sacrificare, & alios ministros sacrificio Missæ deseruientes. Ergo verè, & strictè est ordo Ecclesiasticus. Ex quo patet responsio ad primam rationem aduersariorum. Ad secundam respondemus, quòd quamvis Episcopatus, prout à simplici sacerdotio distinctus sit ordo Ecclesiasticus; non tamen sunt octo ordines, quia vt sic distinctus, non est ordo totalis totaliter distinctus à simplici Sacerdotio, sed tantum partialis ab ipso particulariter distinctus, quia ex Episcopatu, vt sic, & ex simplici Sacerdotio, integratur, & perficitur vnus Sacerdotium; quia Episcopatus, vt distinctus à simplici Sacerdotio, est ordo completus, & perficiens ordinem Sacerdotij, eo modo quo potestas absoluedi à peccatis superaddita potestati consecrandi, complet, & perficit simplex Sacerdotium: quia sicut potestas absoluedi, ita necessitudo ex institutione Christi præsupponit potestatem consecrandi, vt hæc non præsupposita, nequeat illa validè conferri: ita etiam potestas efficiendi Sacerdotes ita necessitudo præsupponit ordinem, & potestatem simplicis Sacerdotij, vt hæc non præsupposita, nequeat illa validè conferri; quia Episcopus est Sacerdos perfectus, secundus, & potens alios Sacerdotes creare; & ideo Episcopatus comparatur cum simplici Sacerdote, sicut vir perfectus potens generare cum iuvene nondum potente.

2. Et ad tertiam eadem proportionem respondemus, per Episcopatum imprimi characterem, patriarchè distinctum à characterè Sacerdotis ad absoluedum à peccatis, & characterè ad consecrandum: ex

quibus tribus, quasi ex partibus integrantes, integratur vnus totalis character Sacerdotis perfecti, ita tamen vt character ad efficiendos Sacerdotes nequeat validè imprimi, non præsuppositis duobus primis; sicut neque character ad absoluedum, non præsupposito characterè ad consecrandum, quamvis omnes hi tres possint imprimi absque characteribus inferiorum Ordinem. Et hæc omnia docet Ochagavia de *Sacram. tract. de Ordine, quæst. 6. num. 6. cum seqq.* Et post illum Hurtadus *tract. de Ordine, diff. 3.* cum alijs vbi supra. Alias responsiones ad supradicta argumenta, ex inferiùs adducendis inuenies.

RESOL. IV.

Quid dicendum de Patriarchatu, Archiepiscopatu, item de Cardinalatu, & Papatu?

Et explanatur, quòd Ordo Episcoporum est quadripartitus, siue quatuor gradus habet, hi sunt Patriarcha, Archiepiscopi, Metropolitanis, & Episcopi, quod auinet ad Archiepiscopatum, & Patriarchatum, hi sunt Ordine distincti ab Episcopatu. Sed Cardinalatus non est Ordo Ecclesiasticus. Ex p. 12. tr. 1. Ref. 4.

§. 1. **R**espondeo, Archiepiscopatum esse omnino eundem ordinem, ac Episcopatum; quia Archiepiscopus est verè Episcopus, nihil Ordinis habens supra Episcopum, sed aliquid tantum superioritatis. Et idem est de Patriarchatu; quia Patriarcha est Episcopus, qui est Princeps Episcoporum, & Archiepiscoporum. Cardinalium verò non esse Ordinem Ecclesiasticum, quia non est potestas in ordine ad sacrificium Missæ, quamvis sit dignitas dignitate Episcopali superiori quoad vniuersalitatem regiminis quia Cardinalis suo consilio iuuat Pontificem ad regendam vniuersalem Ecclesiam.

2. Dicendum est itaque, quòd Ordo Episcoporum est quadripartitus, siue quatuor gradus habet; hi sunt Patriarcha, Archiepiscopi, Metropolitanis, & Episcopi, vide Granadium 1. part. *Decretal.* Hi gradus non distinguuntur intrinsicè ratione alicuius interioris potestatis, sed tantum extrinsecè, respectu facti ad Ecclesias, quas Episcopi regunt, & personas, quibus præfident, & præferuntur. Accipie quæ de iis ab Ildoro Hispal. lib. 7. *etym. cap. 12.* traduntur: Ordo (ait) Episcoporum quadripartitus est, idest, in Patriarchis, Archiepiscopis, Metropolitanis, atque Episcopis: Patriarcha, lingua Græca, Summus Patrum interpretatur, quia primum post Apostolorum tenet locum: & ideo quia summo honore fungitur, tali nomine ceteretur, sicut Romanus, Antiochenus, Alexandrinus (cui adiungi debet modo Hierosolymitanus, & Constantinopolitanus) Archiepiscopus Græco interpretatur vocabulo, quod sit Summus Episcopus, idest, Primas tenet enim vicem Apostolicam, & præfidet tam Metropolitanis, quam cæteris Episcopis; Metropolitanis autem, à mensura Ciuitatum vocantur, singulis enim prouincijs præminent, sine quibus nihil reliquus licet agere Episcopi: Sollicitudo enim totius Prouinciæ Archiepiscopis commissa est. Hæc Ildorus.

3. Ex quibus quidem verbis constat Archiepiscopum, & Metropolitanum sola voce, & quodam respectu distingui: Dicuntur enim Archiepiscopi, qui vniuersitati Episcoporum in aliqua Regione præfident, siue Regio illa plures Prouincias, & diuersa etiam Regna contineat, siue vnã tantum Prouinciã, Metropolitanus autem, qui tantum in vna Prouinciã, in qua plures sunt Episcopi, præfidet, & ordinariè refidet

in Ciuitate principaliori, quæ à medio dicitur Metropolis, modo autem ista duo confunduntur, & pro illidem supponuntur. Et hæc omnia docet Marchant. in Tribu. Sacram. tom. 3. tract. 7. tit. 1. quæst. 4. Idem docet Villalobos tom. 1. tract. 11. diffinit. 2. num. 9. [Tambien (ait) ay en la Iglesia Arçobispos, que se llaman Metropolitanos, que presiden à muchos Obispos, como se ve en la Iglesia, y consta del derecho, y ay Patriarcas, que se llaman Primados, que son superiores à los Arçobispos, como se ve tambien en derecho. Mas los destos non son verdaderamente Ordenes; y lo mismo se hade dezir del Papa, y assi quando se eligen, no le conflagran de nouo; que el ser Papa, es ser Obispo supremo, como dize Soto, y en las Bullas se llama Obispo, y añade Soto, que los Cardenales non tien en orden de derecho diuino instituydo distinto del de los Sacerdotes, y Obispo, sino introduzido por derecho Pontificio; y llamantse Cardenales, esto es, principales, ora sean Obispos, ò Diaconos, y les pertenece la elecion del Summo Pontifice de derecho.] Merito igitur dixit Dicañtillos de Sacram. tom. 2. tract. 6. d. sp. 6. dub. 4. num. 43. Quod attinet ad Archiepiscopatum, & Patriarchatum, & Papatum, hi non sunt Ordines distincti ab Episcopatu, quia Archiepiscopus, & idem est de reliquis, est mere Episcopus, nihil ordinis habens supra Episcopum, sed aliquid superioritatis in ordine ad regimen, & gubernationem. Itaque Archiepiscopus est quasi Princeps Episcoporum, & Patriarcha Princeps Archiepiscoporum, & Episcoporum, & Sumus Pontifex omnium Patrum Patet. Ita Dicañtillos cui adde Auerlam de Sacram. Ordinis, p. 1. sect. 9. qui docet Papatum non esse specialem Ordinem, & Sacramentum, sed fuisse institutum à Christo, & primò collatum Petro, & institutum, vt deinceps iure ordinario in perpetuum retineretur per successorem vnus Pontificis post alium, cum amplissima potestate in totam Ecclesiam, omnèsque Fideles; vt patet, & docent Doctores in Tractatu de Pontifice.

RESOL. V.

An consecratio Episcopalis sit verè Sacramentum? Et opinio negatiua adducitur. Ex part. 12. tractat. 1. Ref. 5.

§. 1. ESt magna difficultas, an ordinatio Episcopi, vt distincta ab ordinatione Presbyteri, & ipsi superaddita, sit Sacramentum nouæ legis. Et negatiue respondet D. Thomas in 4. distinct. 24. q. 3. art. 2. quæst. 2. ad 2. vbi sic ait; [Ad secundum dicendum, quod Ordo secundus quod est Sacramentum impingens characterem, ordinatur specialiter ad Sacramentum Eucharistiæ, in quo ipse Christus constituitur, quia per characterem ipsi Christo configuratur. Et ideo, licet deus Episcopo aliqua potestas spiritualis in sui promotione respectu aliorum, non tamen illa potestas habet rationem characteris, & propter hoc Episcopatus non est Ordo, secundum quod Ordo est Sacramentum.] Ita Dñus Thomas; cui adde Richardum in 4. distinct. 24. art. 5. quæst. 1. Bonauent. art. 2. quæst. 3. Albert. art. 39. Ferrarien. 4. contra Genes. c. 76 §. ad euidenciam Ledesman in 4. 2. quæst. 42. art. 5. Azor. tom. 2. l. 3. cap. 27. quæst. 3. optime id comptobantem, & fideliter referentem omnes Summis antiquos Angelum, & Syluestrum, Amillam, Tabienam, Rosellam; & alios, soluentem omnia facili negotio, quæ Iuris Canonici Interpretes obiciunt. Dicendum est igitur secundum Dñum Thomam Episcopatum non esse Ordinem Tom. 17.

Sacramentalem, sed esse Ordinem Hierarchicum, quatenus Ordo dicitur officium quoddam respectu quorundam actionum sacrarum, & sic non imprimere characterem. Quare manifestum est supra Sacerdotium non esse Ordinem Episcopalem, qui sit Sacramentum; aliàs tota plenitudine Sacramenti Ordinis in Episcopali esset, & sic ista perfectior esset, quàm Sacerdotalis, quod omnino implicat, cum nulla potestas creata ad præstatiorem effectum ordinari possit, quàm Sacerdotalis, quæ primo, & per se ordinatur ad conuertendum panem in Corpus Christi, ad quem primò, & per se non ordinatur Episcopus, pro vt à Sacerdotali diuersa, sed ad aliquos actus, quibus ista accidentaliter condecoratur, & perficitur.

2. Probat hęc opinio; nam Concilium Tridentinum sess. 23. can. 2. dogmaticè tractans de ordinibus, septem tantum suis propriis nominibus proponit, nullam de Episcopatu mentionem faciens, manifestè sentiens non esse Ordinem Sacramentalem. Quod ex eo fit euidentius, quia can. 3. sequenti Ordinem quem diuiserat (in cuius diuisione non constituit Episcopatum) definit esse Sacramentum nouæ legis, quod confirmat can. 3. ergo Episcopatus non intrat in Ordinis Sacramento, etsi in Hierarchica Ecclesiastica summum gradum dignitatis obtineat, aliàs si, vt Sacramentum, ordinatio Ministrorum non completur numero septenario. Et tandem probatur opinio Dñi Thomæ, quia Sacramentum Eucharistiæ ex omnibus Sacramentis præstatius de quo nullus Catholicus dubitare potest. Quod nõ obscure colligitur ex Tridentino sess. 7. can. 3. & definiuit Alexander Papa in Ep. 11. Decret. & refertur in cap. mibilibus, de consecrat. distinct. 2. & sic Dionysius cap. 3. de Ecclesiast. Hierarchia; appellat finem, & consummationem Sacramentorum, & omnium præstantissimum, vt ibi interpretantur Perionius, & sanctus Maxim. Pachimera in suis Paraphrasibus, & Corderius in annotat. illius cap. quos sequitur S. Doctor. 3. part. quæst. 65. art. 3. Quare Sacerdotium est apex, & consummatio Sacramenti Ordinis, in quo tota plenitudo Sacramenti Ordinis, reperitur: ergo nullus est Ordo, qui rationem Sacramenti sortiatur, qui non sit in Ordine ad Eucharistiam actualiter ministrandam, & conficiendam à Sacerdote; atque ita cum Episcopatus non ordinetur ad ministrandum Sacerdoti, imò in ordine Hierarchico eius dignitas superior est, non est Ordo Sacramentalis. Prima consequentia patet, quia ratio Sacramenti dicitur de septem Ordinibus, sicut totum potestatum de suis partibus, cuius totius natura est, quod totum secundum completam rationem est in vno; in aliis autem est aliqua ipsius participatio, atque ita cum Sacerdotium non participet rationem Sacramenti ab aliis Ordinibus inferioribus, isti ab illo eam participant. Et hæc omnia, & alias rationes adducit doctus Pater Thom. Hurtad. var. tom. 2. tr. vlt. resolut. 3. per totam.

RESOL. VI.

Episcopatum esse Sacramentum demonstratur. Ex part. 12. tractat. 1. Ref. 6.

§. 1. VERùm ego puto Episcopatum esse Sacramentum verè, & proprie dictum; & ita præter Maiorem, Altiisiodorensis, & alios veteres, tenet ex recentioribus Isambert in 3. partem, tom. 3. de Sacramento Ordinis, disp. 2. art. 3. vbi sic ait; Probat nostra propositio: Illud quod istis locis S. Paulus ait se contulisse Timotheo per manuum impositionem: est aliud quod Sacramentum nouæ legis propriissimè dicitur. D d 2 Atqui

N A E
n i a
i v v
i i